

ΤΟΡΣΗ

(μὴ ἐννοσῶν)

Εὐλαλία! . . .

ΓΑΖΕΡΩΤΟΣ

Ναί, αὐτὴ εἶναι! ἡ Εὐλαλία Ποντουᾶ! . . .

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ καὶ ΚΑΜΙΔΑΗ

Ἡ Εὐλαλία Ποντουᾶ! . . .

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΤΟ ΛΟΓΙΚΟΝ ΕΙΝΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

(ἩΣ ΑΠΗΛΛΑΓΗΣΑΝ ΤΑ ΛΟΙΠΑ ΣΩΣ)

ὑπὸ ΦΛΑΕΖ

Ἀθήνησι, 4 Ἰανουαρίου 1872.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἄλλοτε, ἀγαπητὲ συμπολίτα, οἱ ἀρχαῖοι εὐόρταζον τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ ἡ χαρὰ διὰ τὴν γέννησιν καὶ ἀνανέωσιν τῶν ἀνθρωπίνων γενεῶν ἦτο ἐζωγραφημένη εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα. Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ νεώτεροι, καταστάντες διὰ τοῦ χρόνου, τῆς δυστυχίας καὶ τῶν συμφορῶν πρακτικώτεροι, ἄς ἐξετάσωμεν ὑπὸ ὅλων ἰδιότροπον μέθοδον — διὰ νὰ διασκεδάσωμεν συγχρόνως — ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶχε τὸν προορισμόν ὃν παρουσιάζει.

I.

Ἡ ἐν γένει πλάσις κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ τοὺς συμπερασμοὺς τῶν ἰδιοτρόπων.

Ἄφ' οὗ ὁ Θεὸς — βαρυνθεὶς τὴν ἀλάτρευτον τῆς ἀθανασίας του μονοτονίαν — ἀπεφάσισεν ἐκ τοῦ μηδενὸς νὰ γεννήσῃ τὸν κόσμον — παρήγαγεν ὄλους τοὺς ἀστέρας καὶ τὴν γῆν — ἐχώρισεν αὐτὴν εἰς ὕδωρ ἄλμυρόν καὶ γοῦν ἀνούσιον — ἐφύτευσε κατόπιν ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀκίνητον ζωὴν, οἷον τὰ δένδρα, τὰ ὄστρακα, τοὺς σπόγγους, τὰ κοράλια κλπ. — ἐποίησε μετὰ ταῦτα

τὴν κινήτην ζωὴν, ἥτοι ἐν μὲν τῇ ξηρᾷ τὸν ὄνον, τὴν κάρηλον, τὸν ἐλέφαντα κτλ. ἐν τῇ θαλάσῃ τὴν φάλαιναν, τὸν ὀκτάποδα, τὸν καρχαρίαν κτλ. ἐν τῷ αἰθέρι τὸν κόρακα, τὴν περιστερὰν, τὴν νυκτερίδα τὸν ἀετὸν κτλ. ἐν γένει, μὲ ἄλλας λέξεις, τὰ ζῶα, τοὺς ἰχθύας καὶ τὰ πτηνὰ — ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλους πρὸς εὐχαρίστησίν του ἰδίαν νὰ πλάσῃ καὶ ἐκλεκτόν τι νήπιον, τὸ ὁποῖον ν' ἀφήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς δίκην κυριάρχου ἀντιπροσώπου ἢ ἀντιβασιλέως κατὰ τὰς ἀπουσίας του, καθόσον, ὀρθῶς κρίνοντες καὶ διὰ νὰ μὴ κληθῶμεν ἐγωῖσται, δὲν εἶναι μόνος ὁ ἰδικὸς μας πλανήτης, ὅστις ἐφείλκυσε τὴν πρόνοιαν τοῦ Ὑψίστου καὶ κατοικεῖται, καὶ ὅστις μόνος εὐφραίνεται τὰ θεῖα δῶρα. Ἐπομένως ἡ ὑψίστη ἐποπτεία, ἐσκορπισμένη εἰς ὅλον τὸν κόσμον, δὲν δύναται ν' ἀπασχολῆται ἰδίως ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εἶχε ἀντιπροσώπου — πρωτοσχόλου — ἀνάγκην.

Ἐπλασε λοιπὸν τὸν ἄνθρωπον λαβὼν γοῦν ἐκ τῆς γῆς — ἐνεφύσησεν αὐτῷ πνοὴν ζωῆς καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου του, παρατηρήσας ὅτι αἱ χεῖρές του ἦσαν λασπωμέναι, ἐκρότησεν αὐτάς, ὅπως τὸν φέρωσι λεκάνην νὰ νιφθῇ.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀρχάγγελος ἔτρεξε πρῶτος εἰς τὴν πρόσκλησιν, ἀλλὰ παρατηρήσας τὰς χεῖρας τοῦ Ὑψίστου ὁμοιάζουσας πηλοποιῦ ἐξεπλάγη.

— Πρὸς τί ἡ ἐκπληξίς σου, εἶπεν ὁ πλάστης εἰς τὸν θυρωρὸν του — διότι, πρὸ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ἦτο θυρωρὸς τοῦ Παραδείσου ἄγγελος, κατὰ τὴν Γραφήν, κρατῶν πυρίνην ῥομφαίαν — Ἄ! ἐνόησα! βλέπεις τὰς χεῖράς μου ῥυπαράς. Ἐπλάσα, τέκνον μου, καὶ τέλειόν τι ζῶον, τὸν ἄνθρωπον, δώσας εἰς αὐτὸν πλήρη ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς.

— Ἀπὸ Λάσπη; Καλῶς, ἀπήντησεν ὁ χαρίεις καὶ γελασῖνος ἄγγελος — ὅπως εἶνε χαριέστατοι ἄλλοι οἱ ἄγγελοι, ἐνῶ οἱ διάβολοι εἶναι σκυθρωποὶ, καὶ διὰ τοῦτο οἱ τελευταῖοι ἐπιτυγχάνουν παντοῦ, καὶ κυρίως εἰς τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα, εἰς ἣν οἱ γελασῖνοι (ἔστω καὶ ἂν ἦνε ἱκανοὶ) θεωροῦνται παραξένως, ἐνῶ οἱ σκυθρωποὶ καὶ σοβαροὶ (ἔστω καὶ ἀνίκανοι ἂν ἦνε, καὶ πνεῦμα βροῦς ἂν ἔχωσιν) θεωροῦνται σπουδαῖοι, καὶ διὰ τοῦτο εἴμεθα καὶ πρότυπον.

— Ὁ ἀνθρωποπλάστης ἰδὼν τὸ μειδίημα τοῦ ἀγγέλου καὶ γνωρίζων αὐτόν — πρὸ ἀμνημονεύτων αἰώνων ὄντα εἰς τὴν ὑπαρξίαν του — τὸν ἠτένισε λοξῶς, καὶ ἐξακολουθῶν διὰ τοῦ νιψίματος νὰ ἀπαλλάσσεται τῆς ὀχληρᾶς λάσπης,

ἐπανελάβε μὲ ὀλίγον τόνον, τέκνον μου! ἔπλασα τὸν ἄνθρωπον, τὸ ἐκλεκτόν μου ζῶον.

— Ναί! ἐπέειπεν ὁ εἰλικρινὴς ἄγγελος μὲ τὸν αὐτὸν τόνον, τὸν ἄνθρωπον, τὸ ἐκλεκτόν σου ζῶον!

Ὁ Πλάστης ἔδειξεν ὅτι δὲν ἐπρόσεξε, καὶ καθάριας τὰς χεῖράς του, τοῦ εἶπεν, ἄς ἐξέλθωμεν εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ οὐρανοῦ, νὰ ἴδωμεν τὸν κόσμον ἤδη περαιωθέντα. Ἐκεῖθεν θὰ καταβῶμεν εἰς τὸν παράδεισον νὰ θαυμάσωμεν τὰ ζῶα...

Ὁ Ἀρχάγγελος, ἐξακολουθῶν νὰ μειδιά μὲ μειδιάμα ἀγγέλου καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν, τὸν ἰκολούθησε.

2.

Τὸ πᾶρ — ἐκτὸς τοῦ ἀνθρώπου — εὐγνωμονεῖ πρὸς τὸν Ὑψίστου.

Ἄμα ἀνεφάνη ὁ Ὑψίστος, ὁ Ἥλιος ἀνέτειλε λαμπρῶς ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος — ὁ Ζέφυρος, ἡ αὔρα καὶ ἡ πρωϊνὴ δρῆσις τοῦ Μαΐου, πνεύσαντες, ἐπὶ μὲν τῆς γῆς ἔκαμον τὴν ἀκίνητον ζωὴν νὰ προσκυνήσῃ διὰ κλίσεως τὴν θεότητα, ἐπὶ δὲ τῆς θαλάσσης παρήγαγον κύμα χανόμενον καὶ ἀναφαινόμενον κλιμακοειδῶς πρὸς τὴν Ἀνατολὴν — ὁ ἐναρμόνιος θρούς τῶν σειομένων φύλλων καὶ ὁ ἠχητικὸς φλοιόσχος τῶν κυμάτων, κρουόντων τὴν ἀκτὴν, ἔλαμνον διφωνίαν, συμψάλλοντες δοξολογίαν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν οὐρανῶν καὶ ποιητὴν τῶν ὄλων — ἡ κινητὴ ζωὴ προσῆλθεν ὡς ἐξ αὐτομάτου καὶ ἐγονυπέτησεν ἡμικυκλίως, ἀτενίζουσα τὴν Ἀνατολὴν μὲ τὸ βλέμμα τῆς εὐγνωμοσύνης.

Ὁ Θεὸς ἠλόγησεν. Τὰ ζῶα, αἰσθανόμενα τὸν ἀκοίμητον ὀφθαλμὸν τοῦ παντοδυνάμου ἐρριμένον ἐπ' αὐτῶν, ἤνοιξαν τὴν καρδίαν των καὶ ἀνέκραξαν εὐγνωμογονοῦμεν. Μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος ἀνευ ἐκφράσεως ἤνοιξε τὸ στόμα του καὶ ἐσχάθη μετὰ ὑποκριτικῆς προσποιήσεως ἀκίνητος ὡς οἱ εἰς προσοχὴν στρατιῶται. Διὰ νὰ μ' ἐννοήσῃς κάλλιον, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, σοὶ προσθέτω ὅτι ὁ ἀχάριστος ἄνθρωπος ἐστάθη ἀπέναντι τοῦ βλέμματος τοῦ Ὑψίστου, ἀντὶ νὰ ἐκφράσῃ εὐγνωμοσύνην, ἀπαρράλλακτως ὅπως εἰς τὰς ἡμέρας μας — ἐπὶ τοῦ μακαρίτου Ὁθωνος — κατ' ἀπομίμησιν οἱ ἀφρωσιωμένοι καὶ φίλοι ἐν τῇ εὐτυχίᾳ του μετὰ τὰ διδόμενα δεῖπνα, κάμνοντες περὶ αὐτὸν κύκλον καὶ ἀνακείμενοι νὰ τοὺς ὀ-

μιλήσῃ, ἤνοιγον τὸ στόμα των, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν καρδίαν των.

Ὁ μέγας ἀρχιτέκτων τοῦ σύμπαντος ἐπροχώρησε, καὶ διερχόμενος ἔμπροσθεν τῶν ζῶων, ἐπλησίασε τὸν βουὺν καὶ εἶπεν

— Εἶσαι εὐχαριστημένος;

— Εὐγνωμονῶ νυχθημερόν, Ὑψίστε. Μὲ κατεσκεύασες δυνάμενον διὰ τῆς ἰσχύος μου νὰ καλλιεργῶ τὴν κοινὴν μητέρα καὶ τρέφω διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας μου (ὡς οἱ λαοὶ τοὺς κηφήνας) τὸ ἐκλεκτόν σου ζῶον. Διὰ δὲ τοῦ ἀφθόνου γάλακτος τῆς συζύγου μου, καὶ τοῦ κατασκευαζομένου ἐξ αὐτοῦ τυροῦ καὶ βουτύρου, τρέφω ἐπίσης τὸ ζῶον τῆς εὐνοίας σου. — Εὐγνωμονῶ ἐς αἰεὶ.

— Ἔσο εὐλογημένον, ὑγιὲς καὶ δυνατόν, ἀπὴντησεν ὁ Ὑψίστος. Ζῆθι κανονικῶς, ἀθορύβως καὶ ἡσύχως. Ἐν τῇ φάτνῃ σου ὀρίζω νὰ γεννηθῇ ὁ μονογενὴς Θεάνθρωπος, πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἐκλεκτοῦ μου ζῶου. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀγαθῶν τούτων διὰ τῶν ἰδίων μαστῶν τῆς συζύγου σου θέλω δώσῃ τὸ ἴαμα (τὴν δαμακλίδαν) μιᾶς ἀσθενείας τοῦ ἀδυνάτου ἐκλεκτοῦ μου ζῶου. Ὀρίζω πρὸς τούτους νὰ συνοικῆς μὲ τὸν ἄνθρωπον αἰεποτε καὶ νὰ ζῆς μετ' αὐτοῦ ἐν ἀρμονίᾳ.

Μετὰ τὸν βουὺν ἴστατο ὁ ὄνος.

— Εἶσαι εὐχαριστημένος τοῦ εἶπεν.

— Εὐγνωμονῶ διπλασίως τοῦ βοῦς, διότι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ἅτινα μοῦ ἐπεδαψίλευσας, ἐκτὸς τῆς ἀπολύτου κατοχῆς τῆς πιστῆς μου συζύγου, μὲ κατέστησας (ὡς νῦν οἱ μουσουλμάνοι) ἐργολάβου τῆς κυρίας ἵππου φορεῖσας καὶ τῆς κυρίας βοῦς ἀγελάδος.

Λέγων ταῦτα μετὰ φωνῆς δυνατῆς — ἐπειδὴ ἦτο τῷ ὄντι ὄνος — ἔρριψε ἔλεμμα ὀνικῶν ἐπὶ τῆς κυρίας ἀνθρώπου. Ἄλλ' ἡ Εὐα ἀνυπόμονος εἶχε — μ' ὄλην τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Ὑψίστου, καὶ ἀνευ τῆς ἀδείας τοῦ κυρίου συζύγου τῆς — ἐκλέξει τὸν ἐργολάβου τῆς — τὸν διάβολον μεταμορφωμένον εἰς ὄφιν — μὲ τὸν ἀθῶον σκοπόν νὰ τὴν κρατῇ συνοδίαν, καὶ νὰ τὴν διηγῆται ἱστορίας, ὅταν ἀπουσιάζῃ τὸ ἄρρεν ἡμισύ τῆς, δι' ἰδιαιτέρας τοῦ ἢ ὑποθέσεις τοῦ κράτους.

Ὁ παρακολουθῶν ἀρχάγγελος, ἰδὼν τὴν κτηνώδη ἐπιθυμίαν τοῦ ἀναιδοῦς ὄνου, ἐψιθύρισε Ἐὐα ἐννοῶ, διὰτί ὁ Θεὸς σὲ προώρισε διὰ δούλον καὶ διὰ ξύλο.

Ἄλλ' ὁ ὄνος, ὠφελούμενος ἀπὸ τὴν μακροθυμίαν τοῦ Ὑψίστου, καὶ ἐννοῶν ὅτι τὸ προκποφασισμένον δὲν ἀνακαλεῖται,

— Μόνον δοῦλον τοῦ ἀνθρώπου μὴ με κα-
ταστήσης, Θεέ μου, εἶπε, διότι εἶνε τὸ ἐκλε-
κτόν σου ζῶον· τὸ ἔχεις χαδιάρικο, καὶ ἔγινε
πολὺ διεστραμμένο· θὰ μὲ κακομεταχειρίζεται.

— Ἐγε ὑπομονὴν, ἀπήντησεν, ὁ πολυέσπλαγ-
χνος, καὶ ἐβαδισε πρὸς τὸν χοῖρον, ἀποτεινάς τὴν
ἰδίαν ἐρώτησιν.

— Εὐγνωμονῶ ἀπειράκις, Θεέ μου, εἶπεν ὁ
χοῖρος, διότι κυλιόμενος εἰς τὴν λάσπην (ἀ-
παράλλακτα, ἀναγνωστά μου, ὅπως κυλίουται
σήμερον οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος) ἐπαι-
ροῦμαι εἰς τοῦτο, καὶ αἰσθάνομαι μάλιστα εὐ-
δαιμονίαν.

Σημειώσατε, ὅτι ὁ Ὑψίστος, συνεννούμενος
μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἰς τὴν Ἀλβανικὴν
κατὰ τοὺς σοφοὺς τῆς Πλάκας, τῶν Ἀθη-
νῶν συνοικίας, παρετήρησεν ὅτι ὁ χοῖρος —
ὅπως κάμνουν οἱ ξενιτευμένοι — τὸν ἀπήντη-
σεν εἰς γλῶσσαν ἐτέρην, ἣτις δὲν τὸν ἐφάνη ἄ-
σχημος. Θέλων δὲ νὰ δείξῃ τὴν εὐαρέσκειάν
του — ἐλλείψει παρασῆμων, ἀγνώστων τότε —
ἐπειδὴ ἐκυλίετο εἰς τὸ ὑλικόν, παρὰ τοῦ ὁποῖου
ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος, τοῦ εἶπεν·

— Πρὸς ἐνδειξιν τῆς εὐνοίας μου καθιστῶ
τὴν γλῶσσάν σου παγκόσμιον καὶ τοῦ πολιτι-
σμοῦ.

Διὰ τοῦτο — ἔκτοτε ἀκόμη — ὁ ἀγνοῶν
τὴν γλῶσσαν τοῦ χοῖρου — μετονομασθεῖσαν
Γαλλικὴν — θεωρεῖται ἀγροῖκος, μολονότι οἱ
Γερμανοὶ ἀπὸ φόβου καὶ ζήλια προσπαθοῦν νὰ
ἀντικαταστήσωσι τὴν γλῶσσάν των.

Ὁ τοῦ παντός κτίστης ἐξηκολούθησε τὴν
ἐπιθεώρησίν του, καὶ ἀφοῦ ἀπέτεινεν εἰς ἕν
ἕκαστον τῶν ζώων ἰδίαν ἐρώτησιν, κατόπιν ἠύ-
λόγει καὶ παρήρηχετο.

Ὁ Ἀρχάγγελος ἠκολούθει σιωπηλῶς ἄλλοτε
μειδιῶν καὶ ἄλλοτε παραξενευόμενος, πλὴν δὲν
ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ τὴν ἐκπληξίν του, ὅτε εἶδε
τὸν ὀκτάποδον. Ἐστάθη πρὸς στιγμὴν καὶ τὸν
παρετήρει — ἐπιτήδειον καὶ τρομερὸν ζῶον,
εἶπε καθ' ἑαυτὸν, εἶνε· δύναται καὶ ἔθνους ὀλο-
κλήρου ν' ἀπορροφήσῃ τὴν ἰκμάδα. Ὅ,τι δὲ τοῦ
ἔκαμεν ἐντύπωσιν, ἦτο τὸ ἀκατάβλητόν του,
διότι ἦτο τὸ σύνολον ἐκ νεύρων· καὶ ὅπου προ-
σεκολλᾶτο, μόνον ἐκουσίως ἠδύνατο ν' ἀποσπα-
σθῇ. Ἦρχισε νὰ φοβῆται, καὶ μηχανικῶς ἔθεσε
τὴν χεῖρα εἰς τὴν ῥομφαίαν του· ὁ δ' ὀκτάπους
ἠνωρθώθη, καὶ τότε ὁ ἄγγελος μειδιάσας — ὦ

πανοῦργον! τοῦ εἶπεν, ὁρῶν τὸν τράχηλόν του,
τέλος πάντων εἶδον ποῦ εἶσαι τρωτόν.

Οἱ ἄνθρωποι, ἀγνοοῦντες τὸ τοιοῦτον σήμε-
ρον, ὅπως τὸν κάμωσι νὰ ψοφήσῃ, τὸν κτυποῦν
ἐπὶ πέτρας λεῖας πολλάκις.

Ὁ Θεὸς τέλος πλησιάσας μετὰ τὸν οὐραγγο-
τάχον τὸν ἄνθρωπον ἐφάνη πρόσχαρις ἔτι
πλειότερον.

— Ἐκλεκτόν μου ζῶον! τοῦ εἶπε μὲ θείαν
φωνήν. Εἶσαι εὐχαριστημένος;

Τὸ ἀνθρώπινον ζεῦγος, ἀντὶ νὰ εἶπῃ εὐγνω-
μονῶ, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα, ἀπήντησεν ὑπε-
ροπτικῶς,

— Ἐγώ! ὦ βεβαίως εἶμαι· διότι ἐγὼ εἶμαι
εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα τοῦ μόνου Ὑψίστου· εἶμαι
καὶ ἐγὼ θεότης. Ἐγὼ ἐξουσιάζω τὴν γῆν, τὴν
θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς. Ἐγὼ εἶμαι κατὶ
πλειότερον σοῦ, διότι γίνομαι καὶ διάβολος, ὅταν
θελήσω, ἐνῶ σὺ δὲν δύνασαι. Διάβολος, καλλί-
τερος τοῦ πραγματικοῦ, διότι εἶμαι κολοβός,
ἐνῶ ἐκεῖνος ἔχει οὐρανὸν ὡς κύων.

Καὶ μάλιστα, προσέθηκεν ἡ Εὐα, διακόψασα
τὸν σύζυγόν της, ὡς πρὸς τὸ διαβολικὸν μέρος,
τρέμε καὶ σὺ καὶ ὁ διάβολος ἀπέναντί μας.

Τρέμε καὶ σὺ καὶ ὁ διάβολος, ἐπανέλαβε μη-
χανικῶς ὁ διακοπεὶς Ἀδάμ, ὅλως κατὰτρομος,
ἅμα ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς Εὐας, τὴν ὁποίαν
ἐφοβεῖτο πλειότερον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ διαβό-
λου, ἐνθυμούμενος τοὺς πόνους καὶ τὴν ἀγωνίαν,
οὗς ὑπέστη, ὅταν ὁ Θεὸς — ἂν καὶ τέλειος ἀνα-
τόμος — ἀπέκοψε τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, ὅπως
μαγειρεύσῃ τὴν Εὐαν. Συνελθὼν ὅμως μετ' ὀλί-
γον ἐξηκολούθησε· σκοπεύω μάλιστα νὰ κτίσω
καὶ πύργον φθάνοντα μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ
σοῦ καταστρέψω τὸν οἶκον. Ἀκόμη θὰ εἶδῃς ...

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ τελειώσῃ, διότι ὁ γελασῆ-
νης συνοδὸς τοῦ Θεοῦ ἐγέλασε τοσοῦτον δυνατὰ,
ὥστε ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν ὅλα τὰ βλέμ-
ματά. Ἀλλ' ἐκεῖνος, γελῶν ἀφελῶς ἅμα καὶ
συγκεχυμένως ὡς ἐκ τοῦ γέλιωτος, ἔλεγε τὸ
ἐκλεκτόν σου ζῶον!

Ὁ Ὑψίστος συνωφρυνώθη ὀλίγον. Μὴ θέλων
ὅμως νὰ ἀκυρώσῃ, ὡς ἐπιεικῆς καὶ καλοκάγαθος,
ὅ,τι ἀπεφάσισεν ἄπαξ,

— Ἄνθρωπε, εἶπεν. Ἔσο κυρίαρχος Ἑρᾶς
καὶ θαλάσσης καὶ τῶν ἐν αὐταῖς. Κτίζε πύρ-
γους καὶ παραπύργους, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπερο-
ψίαν σου, ἐκτὸς τῶν ἀναποφεύκτων κοινῶν ἀ-
σθενειῶν, δίδω μίαν κατ' ἐξαιρέσιν εἰς σέ, τὴν

ἀσθένειαν, ἣτις καλεῖται *λογικόν*. Ἔσο λοιπὸν *λογικὸς*, διὰ τὴν ζῆς ἀείποτε ἀντιτύχως, ἀκανονίστως καὶ μὴ εὐχαριστημένος εἰς τίποτε.

Κατόπιν, εὐλογήσας καὶ εἰπὼν «αὐξάνεσθε καὶ πλυθύνεσθε» διὰ τῆς μαγικῆς ράβδου, ἀπῆλθεν. Ὁ Ἥλιος συγχρόνως ἔδυσε, τὸ σκότος ἐπεχύθη, καὶ νεκρικὴ σιγή ἐπῆλθεν. Ἦτο νύξ, ἡ νύξ καθ' ἣν ὁ διάβολος ἔλαβε τὴν πρώτην συνέντευξιν κατ' ἰδίαν μὲ τὴν Εὐάν.

3.

Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία ἀνθρώπου.

Πρώτη ἠθάνθη τὴν ἀσθένειαν «λογικόν» ἡ κυρία ἀνθρώπου. Ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦτο γυμνή, καὶ ἠπόρει μάλιστα πῶς δὲν ἐρυθριῶσιν αἱ κυριαὶ τῶν ἄλλων ζώων. Πάραυτα διεμαρτυρήθη εἰς τὸν Ἀδάμ διὰ τὴν γυμνότητά της, ὅστις, ἐξ ἑνὸς διὰ τὴν μὴ ἀκούη τὰς φωνὰς της, ἀφ' ἑτέρου, διότι καὶ εἰς αὐτὸν ἐφαίνετο ἡ γυμνότης παράξενος, τῆς εἶπε· «καλύφθητι».

Ἐκτοτε χρονολογεῖται ἡ μόδα. Ἡ κυρία ἀνθρώπου πρώτη ῥάπτρια, λαβούσα ὄξυν λίθον καὶ φύλλα συκῆς — ἐλλείψει ἄλλου ὑφισματός — κατέρησε τὴν σὺν ῥάψῃ φάρμακα κατ' ἀρέκειαν, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ὑποκάμισον, ὑποπόδια, καὶ ὅ,τι ἄλλο τὴν ἐχρειάζετο, ἀφοῦ ἔκαμε μυρίας τροποποιήσεις — ὅπως κάμνουσιν ἔκτοτε αἱ ἀπόγονοί της — ἀφήσασα, ὡς ἐξυπνος πλέον, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συνηθίζεται σήμερον ὡς ἐκ περισσοῦ, καὶ τὸ ὅποιον ἤθελε τὴν στενοχωρήσει εἰς πρώτην περίστασιν. Ἀλλὰ ἐνδυθεῖσα ἐν συνόλῳ, καὶ ἰδοῦσα τὸν ἑαυτὸν της εἰς λίμνην τινὰ τοῦ παραδείσου, ἔκαμε μίαν νέαν γενικὴν τροποποίησιν εἰς τὴν ἐνδυμασίαν της, κόπτουσα καὶ ῥάπτουσα πλέον τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν ἀκόμη. Ἐκτοτε δὲ ἡ παροιμία κατὰ μεταφορὰν «κόπτει καὶ ῥάπτει».

Αἱ κυριαὶ τῶν ἄλλων ζώων, κηκόγλωσσοι ὡς ὅλα τὰ θήλαα, ἐψιθύριζον ἀρκετὰ περίεργα διὰ τὴν κυρίαν ἀνθρώπου, καὶ κυρίως διότι τὴν ἐβλεπον μεταμορφωμένην ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἀλλ' αἱ κυριαὶ, καὶ ὡς τὸ ὁμιλοῦμεν — ἐξαιρουμένης τῆς τυχόν ἀναγκαστικῆς μας — φθανοῦνται μεταξὺ τῶν, καὶ τὰ ἔλαγον ἀπὸ κακίαν.

Ὁ κύριος ἀνθρώπος δεύτερος προσεδιλήθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν «λογικόν». Ἐσκέφθη ὅτι δὲν ἠδύνατο τὴν συντροφίαν τὴν Εὐάν εἰς τὸν περίπατον, αὐτὴν μὲν ἐνδεδυμένην, αὐτὸς δὲ ὅπως

ἦτο γυμνός. Ὑπικούσας καὶ εἰς τὴν προτροπὴν αὐτῆς, ἔκαμεν ἐνδύματα ἐπίσης καὶ ἐκάλυψε ὅλον τὸ σῶμα ἀπολύτως, ἐκτὸς τοῦ προσώπου, μὴ σκεφθεὶς τί ἠδύνατο τὴν συμῆ.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐνδυμασίας ἐξῆλθον οἱ δύο εἰς τὸν περίπατον, ἀτενίζοντας μὲ ἀποστροφὴν τὰ λοιπὰ γυμνά ζῶα ὡς ἐνδεδυμένοι. Μάλιστα ἡ Εὐά ἐκάλυψε δύο ἢ τρεῖς φορές τὸ πρόσωπον κατὰ τὴν συνάντησιν τινῶν ἐκ τούτων. Ὁ Ἀδάμ ἦτο ἐνθουσιασμένος, ἀλλ' αἴφνης, ἐπειδὴ εἶχε προγευματίσει κατὰ κόρον, τῷ ἐπῆλθέ τι ἀναπόφευκτον, καὶ τῷ συνέβη καί τι — ὅπερ συμβαίνει ἀπολύτως εἰς τε τὰ λογικὰ καὶ τὰ ἄλογα. Εὐρέθη ὁ κύριος ἀνθρώπος εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀνάγκης του, καὶ ἀγνοῶν τὴν θεραπείαν, ἠνάγκασε τὴν ἀείμνηστον προμήτορα ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους τὴν ἀπομακρύνῃ ἐρυθριῶσα ἀπὸ πλησίον της, καὶ τὴν παρακαλέσῃ τὴν κάμη λουτρόν. Ἐν τῷ λουτρῷ — ὅπως εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ὁ Ἀρχιμήδης ἔλυσε ἐν ζήτημα — ὁ Ἀδάμ, σκεφθεὶς ὅτι θὰ ἐπαναληφθῆ τὸ συμβᾶν, εὔρε καὶ τὸ μέσον τῆς διορθώσεως. Ἐκτοτε ἡ παροιμία — διὰ τὴν μὴ μακρηγοῦμεν — «λύει καὶ δένει».

4.

Ἡ ἀσθένεια «λογικόν».

Θόρυβος εἰς τὴν γῆν ἐπεκράτει μέγας. Τὸ λογικόν εἶχε κάμει τὴν ἐνέργειάν του. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀδάμ εἶδον ὅτι πλανώμενοι μονήρεις ὁμοιάζον τὰς ἀγέλας τῶν λοιπῶν ζώων. Ἐσχημάτισαν κοινωνίας. Τὸ λογικόν μετ' ὀλίγον ἐγέννησε τὰ πάθη καὶ τὰς διαιρέσεις εἰς τὸ ἐκλεκτὸν ζῶον, ὅτε μὲν ὁμοίωμα τοῦ Ὑψίστου, ὅτε δὲ κολοβὸν διάβολον καλοῦν ἑαυτὸν. Ἐκ τῶν παθῶν καὶ τῶν διαιρέσεων παρήχθη τὸ αἰσθηματῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς ἀρπαγῆς, αἵτινες ἐκλήθησαν ἰκαροποιήσεις καὶ φιλοτιμίαι. Ἀπόρροια τούτων ὅλων ὑπῆρξεν ὁ πόλεμος τῶν λογικῶν ζώων.

Τὸ λογικόν τοὺς ὤθει εἰς ἀνακαλύψεις. Εὐρέθησαν τεχνίται, οἵτινες ἀνεκάλυψαν καὶ τὰ μέσα τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ πολέμου. Τὰ πρῶτα ὅπλα βεβαίως ἦσαν ὁ ὄνυξ καὶ ὁ γρόνθος, καὶ ὡς μοὶ συγχωρηθῆ ἡ παρέκβασις. Θὰ ἦσαν περίεργοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἱ στρατοὶ, διότι αἱ στρατιῶται θὰ ὁμοιάζον ὄρνεα.

Κατόπιν τὸ λογικὸν ζῶον, καταγιγνώμενον γὰ

καταστήσῃ τὴν τέχνην — τὰ βγάλῃ ὁ εἰς τὸ μάτι τοῦ ἄλλου — ἐντελεστέραν, ἐφεῦρε τοὺς λίθους καὶ τὴν σφενδόνην πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ μὴ ἀγγεμάχου πολέμου, κληθέντος πετροπολέμου, ὃν κατ' ἀπομίμησιν ἔχουν εἰς ἐνέργειαν καὶ αἱ στρουθοκάμηλοι, ρίπτουσιν, ὡς δὲν ἀγνοεῖς ἀναγνώστα, κατὰ τὴν φυγὴν των, ὅταν καταδιώκονται, διὰ τῶν ποδῶν λίαν ἐπιτυχῶς λίθους κατὰ τῶν διωκτῶν των.

Μετὰ τὰς πέτρας καὶ τὴν σφενδόνην προσελέθησαν ἐκτὸς τοῦ ἄνυχοι καὶ τοῦ γρόνθου διὰ τὸν ἀγγεμάχον πύλεμον εἰς τὴν ὀπλικὴν των καὶ τὰ ῥόπαλα, ἅτινα ἔχουν εἰς ἐνέργειαν καὶ οἱ οὐραγγουτάγγοι.

Καὶ οὕτω βαθμηδὸν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας — ἐνῶ ὁ Κύριος ἄνθρωπος δὲν ἐτελειοποίησε οὐδὲν πρὸς ἀληθῆ εὐημερίαν του — μετὰ τὴν κατὰ τύχην ἐφεύρεσιν τῆς πυρίτιδος ἐτελειοποίησε τὰ μέσα τῆς καταστροφῆς του, καὶ ἤδη πρὸς δόξαν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῆς φιλοσοφίας, οἱ πιστοὶ λάτραι τοῦ Θεανθρώπου διδασκάλου τῆς εἰρήνης κυρίως καταστρέφονται ἀμοιβαίως, ἔχοντες ἅμα τὴν ἀξίωσιν — ὡς λογικοὶ — ὅτι ἐπλάσθησαν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ μένου ὑψίστου.

(ἰκολουθεῖ,

Ἡ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΑ:

Ἐκ τῆς οἰκοδεσποίνης ἐξαρτᾶται ἡ ἐσωτερικὴ εὐημερία, ἡ ὑγεία τῶν τέκνων, ἡ εὐζωία τοῦ συζύγου. Φροντίζει περὶ τοῦ ὠραίου καὶ περὶ τοῦ ὠφελίμου, διότι ἡ διευθέτησις τῆς κατοικίας τῆς εἶναι ἔργον ἐπαναλαμβάνονμενον καθ' ἑκάστην. Ἡ καλὴ οἰκοδεσποίνα ἔχει ἀνάγκην ἀπασῶν τῶν γυναικείων ἰδιοτήτων, τῆς τάξεως, τῆς ἐπιτηδεύτητος, τῆς ἀγαθότητος τῆς ἀγρυπνίας, τῆς ἡδύτητος. Ἐπανορθοῖ τὰς ζημίας τῆς περιουσίας, γνωρίζει νὰ μεταβάλλῃ τὴν μετριότητα εἰς πλοῦτον, τὴν δυστυχίαν εἰς εὐπορίαν. Κυβερνᾷ τέλος, κυβερνᾷ ὅπως σώσῃ, καὶ τὸ κράτος αὐτῆς εἶναι πραγματικώτερον τοῦ τῶν βασιλέων καὶ ὑπουργῶν. Δύναται ὁ βασιλεὺς, ὅσον ἐπιτηδεύει καὶ ἂν ὑποτεθῇ, νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ κράτος του κατὰ τῶν ἀκρασιῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ καταστροφῶν τοῦ πολέμου; Ἐχει ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ψυχῶν; Δύναται γὰρ διατάξῃ εἰς τοὺς ὑπηκόους του τὴν

ὀμιλίαν ἢ τὴν σιγὴν; Ἄνθρωποι καὶ πράγματα, τὰ πάντα τῷ διαφεύγουσιν. Ἡ οἰκοδεσποίνα ἀποναντίας κρατεῖ ἐν χερσίν, οὕτως εἰπεῖν, ἕκαστον τῶν ἐμφυχούτων τὸ κράτος αὐτῆς κατοικῶν καὶ ἕκαστον τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸ ἀντικειμένων. Ἐξορίζει τῆς οἰκίας τὰς ἀσημολογίας καὶ τὰς βιαίας πράξεις, βελτιοῖ τοὺς ὑπηρέτας ὅπως καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, οὐδένα δὲ πάσχοντα παρορᾷ. Ταύτης ἕνεκα τὰ ἐπιπλα εἶναι καθάρια, αἱ ὀθόνηαι πάντοτε λευκαί. Τὸ πνεῦμα αὐτῆς πληροῖ τὴν κατοικίαν, τὴν διακοσμεῖ κατὰ τὴν διάνοιάν της καὶ οὐδὲν λείπει τῆς οἰκογενειακῆς ταύτης κυβερνήσεως, οὐτε αὐτὸ τὸ ἰδανικὸν θέλημα. Τίς ἐξ ἡμῶν, εὐρισκόμενος ἐν χωρίῳ καὶ διερχόμενος τὸ ἑσπέρας πρὸ κατοικίας χωρικοῦ, βλέπων δὲ διὰ τῶν ὑέλων τὴν ἐστίαν λάμπουσαν, παρατεθειμένην τὴν τράπεζαν, τὸν ζωμὸν καπνίζοντα ἐπ' αὐτῆς, δὲν ἐσκέφθη μετὰ ποιητικῆς, οὕτως εἰπεῖν, συγκινήσεως τὸν πτωχὸν αὐτὸν ἐργάτην, ὅστις, μετὰ ἡμερήσιον ἐργασίαν, βιγῶν ὑπὸ τὴν βροχὴν, μέλει νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ δωματίῳ, τοσοῦτῳ καθαρῷ, καὶ νὰ ἀναπνεύσῃ τοὺς καταβεβλημένους ὀφθαλμοὺς καὶ καρδίαν αὐτοῦ ἐκ πόσων ὀχληρῶν ἔργων; Καὶ οὗτος μὲν ἴσως δὲν συναισθάνεται τὴν εὐζωίαν ταύτην, ἀπολαύει ὅμως αὐτῆς, ἐνῶ ὁ παπαιδευμένος μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίμοχθον μελέτην, θεώμενος τῆς οἰκιακῆς ταύτης τακτοποιήσεως, ἐν τῇ συναισθήσει τοῦ καλοῦ εὐρίσκει ἀναψυχὴν. Τὸ γαλακτικὸν μαῖον ἐνθα τὸ βούτυρον κατεργάζεται εἰς στιλπνὴν στρογγύλαν τεμάχιον, ὁ κάλαθος τῆς πλύσεως, ὁ κλίβανος ἐνθα ψήνονται αἱ πάσαι εἶναι τοσαῦτα ἀντικείμενα ἡδέας συγκινήσεως, ὡς πᾶν ὅ,τι μετέχει τῆς φύσεως καὶ τῆς οἰκογενείας, ὡς ἡ θεὰ ἀγελάδος βοσκούσης καὶ ἡ θεὰ θερίζομένου ἀγροῦ.

Οἱ ἀρχαῖοι ἠσθάνοντο καὶ ἐξέφραζον θαυμασίως τὴν οἰκογενειακὴν ταύτην ποίησιν. Ἀναγινώσκοντες τὴν Ὀδύσειαν, εὐχαρισσοῦμεθα μᾶλλον ἐνδιατρίβοντες εἰς τὴν Ναυσικίαν καὶ Πηνελόπην, τὴν ἡγεμονίδα οἰκοδεσποίνα ἐν τῷ ἔνοφῶντι οὐδὲν ἄλλο μᾶς θέλγει μᾶλλον τῆς ἀπεικονίσεως τῶν πρώτων ἀπολαύσεων νεαρᾶς μητρὸς.

(Ἡθικὴ ἱστορία τῶν γυναικῶν Legouvé.)